52513
50487

ÁRA 2000 KOR.

A Hét

II. ÉVF. 6. SZÁM

1926 AUGUSZTUS 26

(Byssz Róbert rajza)

HAJNAL

EGYETEMI KÖNYVTÁR
SZEGED.
FOLYÓIRATOK

M. Kir. Horthy Miklós-Tudományegyetem
KÖNYVTÁRA
SZEGED

Vizkurák (idegesség ellen),
Zander (gyógytorna),
Inhalatorium (reichenhalli szisztéma)

Savanyító eljárások! Villamozások!
Ludtalpbetétek készítése!

Dr. Mandler Ottó
gyógyintézete
(Kalvintéri téri gyógyintézet) Telefon: J. 3-75
Budapest, IX., Kálvin-tér 10
(Bejárat Ráday ucca)

Garantáltan por- és szagmentes
ágytoll és pehely
„EMBE" Ágytollgyár Rt.
Budapest, VII, Károly-körut 7. Tel. J. 115-42

SZAKORVOSI rendelő vér- bőr és nemibetegek részére
EZÜST SALVARSAN-OLTÁS
VII. RAKÓCZI-UT 32. I. EM. 1. (Rokussal szemben.) Rendelés egész nap.

Baubach Károly
papirkárpit gyári raktár
Budapest, V, Báthori-utca 10 szám
Telefonhivó: T. 121-66
Ajánlom dúsan felszerelt raktáram megtekintését. Tapéták az egyszerűbbtől a legfinomabb kivitelig raktáron

Robes Rosenbach Katica Telefon: József 115—32. Károly-körut 9. II. em.

ALTVATER TRIPLE SEC
GESSLER
CORDIAL TOKAJ CHERRY BRANDY

A zálogházak nagy üzleteket kötöttek Szent István hetében

Kétszázezer vidéki! Azt hinné az ember, hogy mindegyik Szent István-heti vendég legalább egy félmilliót hagyott a fővárosi kereskedőknél. De nem így történt, kereskedőink ismét csalódtak.

A luxusüzletekben egyáltalán nem volt forgalom. A *Perzsaszőnyeg R.-T.* vezérigazgatója megmutatta nekünk a raktárát.

— Látja, ezek azok a szőnyegek, amelyeket nem adtunk el Szent Istvánkor. A vidéki gazdák nem vesznek perzsaszőnyeget, — a háboruban azért akadt gazda, aki vásárolt.

A *Párisi Nagy Áruház* egyik főnöke meg van elégedve.

— A vidékiek ismét eljöttek hozzánk és apróságokat vettek. A forgalom egy kis lendületet kapott, de ez a forgalom messze elmaradt a régi Szent István-napok forgalma mögött.

Egy Áradi-utcai zálogházas azonban nem panaszkodott. Neki nagyszerüen ment Szent István hetében.

— Kik keresték fel a zálogházakat? — kérdeztük.

— Olyanok, *akik vidéki vendégeket kaptak*. Elhozták az ékszereiket, hogy jól megvendégelhessék vidéki rokonaikat...

A psti ember pszichéje: Elvinni az utolsó értéket a zálogházba, hogy a vidéki vendég ne vegye észre a szegénységet.

Gabányi Imre
Mindennemü montirozások a legjutányosabb árban, ugyszintén hozott anyagból a legdivatosabb fehérnemüt vállal
Budapest, Királybazár
IV, FERENCIEK-TERE 3 SZÁM
Telefonhivó J. 152—08
Függönyök, kézimunkák

BUTOR alkalmi vétel!
Modern és antikban
VI., Lázár-utca 3 az egész házban

Szerkesztőség és kiadóhivatal
Budapest IV. kerület, Magyar ucca 52
Telefon: J. 141-47

A Hét

SZERKESZTI VÁRNAI ISTVÁN

Megjelenik minden csütörtökön.
Előfizetési ár:
Egy évre . 120.000 K
Félévre . . 60.000 K

EGYETEMI KÖNYVTÁR FOLYÓIRATOK SZEGED

MIT CSINÁL GAZD'URAM?

IRTA: NAGY ENDRE

Engedjék meg, hadd mondom el ezt a kis anekdótát.

Balatonmenti faluban nyaraltam, a falu egyik legmódosabb gazdájánál. Éhenkórász pesti firkász létemre valóban ugy nézhettem rá, mint valami elérhetetlen gazdagság boldog birtokosára. Volt háza, ólokkal, csürökkel körülrakott udvara, sürü gyümölcsös hátsókertje. negyvenöt hold szántóföldje, sőt a szőlőhegyen is volt egy kis csücske, amelyen annyi bora termett, hogy akár abban mosakodhatott volna naponta.

Egyszer kora reggel, amint fölkeltem, ott láttam a gazdámat a szérüben. Pipája csak ugy szárazon a foga közé szoritva, ő pedig hadarófával rozs-szalmát csépelt. A primitiv szerkezet kényelmes, lassu tempóban csapdosott le a szalmára, mint ahogy nálunk, a pesti bérház udvarán a lusta cseléd szokta verdesni a szőnyeget, hogy ne viselje meg tulságosan se a szőnyeget, se — őt.

Illedelmesen köszöntem, aztán megkérdeztem épen csak csupa szokásból:

— Mit csinál gazduram?

Ő szelid derüvel válaszolta:

— Csépelek egy kis gabonát. Majd jó lesz az aprómarhának.

Én akkor tele voltam a „Huszadik Század" nyugoteurópai bölcsességeivel, tehát elkezdtem magyarázni neki az intenziv gazdálkodás hallatlan előnyeit. Hogy mélyszántással, okszerü váltógazdasággal, tudományosan alkalmazott műtrágyával meg lehetne háromszorozni a föld hozadékát és lám, egy jó modern kis cséplőgép öt perc alatt kicsépelné azt a gabonát, amivel ő három óra hosszáig elpiszmog.

Ő szeliden végighallgatta a bölcseségemet, aztán vidáman felelte, hogy neki az is sok, ami most terem és aki azt akarja, hogy több teremjen neki, az ne műtrágyát vegyen, hanem ujabb földet, mert az az egy kétségbevonhatatlan igazság, hogy sok föld többet terem, mint kevés; ami pedig a cséplőgépet illeti, ha az öt perc alatt kicsépelné azt a gabonát, mit csinálna ő früstökig, holott e háromórás csépelés a hadarófával jót tesz az egészségének és ugy megjön tőle az étvágya, hogy azt csak nézni kell, amikor ő nekiesik a früstökének.

Le akartam tromfolni, tehát azt mondtam neki, hogy ennél a jómódnál van még jobbmód is a világon. Hogy egyebet ne mondjak: mégis más volna itt az élet villanyvilágitás és vizvezeték mellett. Erre ő azt felelte, hogy a villanyvilágitásnak semmi hasznát se látná, mert nappal ugyis világos van, este meg ő ugyis lefekszik. A vizvezeték meg éppenséggel fölösleges volna, mert ő bort iszik és különbenis az ő kutjában hires jó viz terem.

Én akkor ugy éreztem magam, mint aki egyszerre csődbe jutott minden tudományával és azóta valahányszor arról hallok, hogy már megint nemes mozgalmat inditottak a magyar kulturális élet érdekében, mindig az én balatonmenti gazdám jut az eszembe.

Ugy áll a dolog tudniillik, hogy nekünk legelőbb is nem magyar tudósokat, irókat és művészeket kellene nevelnünk, hanem magyar közönséget, amelynek a tudósok, irók és művészek munkája életszükséglet. Nekünk, a régi Magyarország lakosságának csak a kétötöd rész maradt meg, de a kulturális fogyasztóképességnek egyötöde is alig maradt. Már pedig a szellemi termelésben épugy érvényes a gazdasági törvény, mint az anyagiban, hogy a termelés méretét a fogyasztás határozza meg. Nálunk kulturális szükséglete csak a középosztály egy részének van és ennek is — megmondjuk kertelés nélkül — jelentős százaléka zsidó. Érzékenykedés nélkül tudomásul kell venni ezt az igazságot, amelyről könyvkereskedők, képtárlatok vezetői, szinházigazgatók és hangversenyek impresszáriói kivétel nélkül tanuskodhatnak. A magyar arisztokraták egyáltalán nem vesznek részt a magyar kulturális életben. Ha néha hirt hallunk róluk, vagy a politikában cserkészgetnek, vagy az éjjeli lokálokban tivornyáznak. A magyar középosztály egy része pedig néhány év óta megint nemzeti virtussá emelte a nyugati kulturának szittya megvetését. Ha tehát nálunk mégis van magyar nemzeti irodalom és művészet, ennek méretét jelentős százalékban a zsidóság szabja meg. Vagy izlésben vált ez a zsidóság magyarrá, vagy pedig a maga igazi szükségletének rovására konceszsziót tesz a nemzeti jelleg érdekében. De az bizonyos, hogy a magyar kultura addig mesterségesen táplált és gondozott palánta lesz és a maga természetes életföltételeit meg nem kapja, amig a magyar nemzet leghatalmasabb rétege megmarad életigényeinek mai szinvonalán. A magyar föld termőerejében és az okszerü gazdálkodás modern módszereiben hallatlanul gazdag életlehetőségek rejtőznek, de ezeket csak őszinte, mélyen begyökerezett életigények tudják napvilágra hozni. Amig a falu nyomoruságos viskói porba-sárba fulladnak, lankadtan pihenhetnek a mesterségek és szépművészetek ez országban.

És mint a legtöbb elmefuttatás, az is ősrégi banális igazságba lyukad ki: nem irókra van szükségünk, hanem olvasókra. És nem egyetemi tanárokra. hanem néptanitókra.

Kik a pesti gazdagok?

Alább két névsort közlünk: az egyik arról számol be, hogy 1912-ben kik voltak Budapest leggazdagabbjai és ezek a boldogok mennyi adót fizettek. A második névsor a mai Budapest legvagyonosabbjait tünteti fel, ugyancsak az adófizetés alapján.

Milyen változás! A régi gazdagok egyrésze meghalt, másik része pedig itt van, itt él, lélekzik és itt szegényedik velünk együtt. A régi, patinás vagyonok helyébe ujak, frissek jöttek, ismeretlenek és néha kellemetlen illatuak. Hogy a pénznek nincs szaga? Tessék csak elolvasni ezt a két névsort: mennyire más illata van a réginek, mint az ujnak.

Régi gazdagok: Bachruch Károly 51.381, *Gerbeaud* Emil 38.030, *Lánczy* Leó 30.306, *Leipziger* Vilmos 26.696, *Baumgartner* Leó 22.234, *Hatvani-Deutsch* Sándor 22.043, *Weiss* Manfréd 20.801, *Freystädtler* Jenő 18.655, *Jellinek* Henrik 18.414, *Vigyázó* Sándor gróf 17.637, *Schiffer* Miksa 16.136, *Bálint* Dezső 16.045, *Beöthy* László 15.446, *Herzog* Péter báró 12.250, *Walder* Gyula 12.027, id. *Chorin* Ferenc 11.207, *Heltai* Ferenc 10.313, *Rákosi* Jenő 9483, *Tolnai* Simon 9171, *Mauthner* Ödön 7836, *Andrássy* Gyula gróf 7696, *Faludi* Gábor 6353, *Krausz* Simon 4727, *Wekerle* Sándor 2350, *Klein* Gyula 1432 aranykorona adó.

Mai gazdagok: Szász Kóburg góthai herceg 140.900, *Sváb* János 221.222, *Károlyi* László gróf 148.154, *Herczog* Mór Lipót báró 147.340, *Pfeiffer* Gyula 139.830, *Springer* Jenőné bárónő 121.200, *Franck* Walter 95.756, *Eisenmann* Gyula 94.842, *Nemes* János gróf 82.650, *Bárány* Oszkár 83.413, *Tornyai Schossberger* Rezső báró 69.650, *Dreher* Jenő 62.485, *Semsey* László gróf 63.573, *Gorove* László dr. 61.774, *Szénássy* Gyula 38.375, *Hirsch* Albert dr. 44.684. *Guttfreund* Márk 50.825, *Festetich* Sándor gróf 59.900, *Szekeres* Ármin 56.875, *Gaszner* Alfréd 23.450, *Schwarcz* Gyula 33.887, *Zelinszky* Róbert gróf 65.000, báró *Petrichevich-Horváth* Emil 11.797.

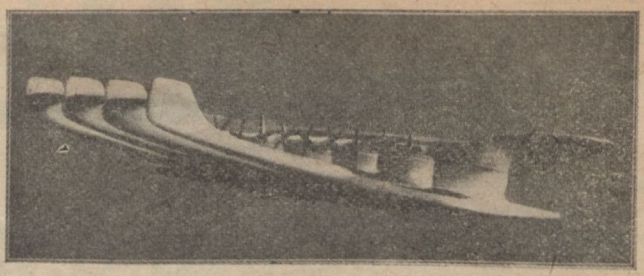

W. Sanders német mérnök repülőgépe, amellyel 325 km.-t akar megtenni óránként. Három nap alatt akar eljutni vele Berlinből Newyorkig

Doktor ur, vegye meg a csontvázamat!

Naponta több pesti ember akarja eladni a csontjait

Amikor a szőnyegét, az eszcájgját, a kabátját és az ágyneműjét is eladta a pesti ember, akkor körülnézett, hogy mit lehetne még eladni.

— A háboruban a bőrömet vittem a vásárra, — mondta — de sokat nem kaptam érte.

A bőréről eszébe jutott, hogy, ha már azt nem lehet eladni, van a bőre alatt is valami: egy kevés, nagyon kevés hus és egy többékevésbé ép, használható csontváz.

Két dolog kiséri az embert az élet alagutján, az árnyék és a csontváz. *Chamisso* Peter Schlemilje eladta az árnyékát és most sok pesti ember akad, aki a csontvázát szeretné eladni.

A kórbonctani intézetet gyakran keresik fel szerencsétlen emberek, akik az orvostudomány céljaira felajánlják a csontjaikat.

Van nap, amikor három-négy embert utasitanak el az intézet asszisztensei, mert a kérést teljesiteni nem lehet. Az intézetnek nincsen pénze csontvázak vételére. Nincs is szükség csontvázakra, az élet éppen elég halottat termel, — az öngyilkosok legnagyobb része az intézetbe kerül hivatalos uton, csontvázuk ingyen szolgálhat tudományos célokat. Nagy konjunktura van ingyen csontvázakban, nagyobb a kinálat, mint a kereslet. Kétségbeesett emberek ugy tudják, hogy az anatómiai intézetben dr. *Szabó* tanársegéd veszi meg a csontvázakat és ő tartja nyilván azokat, akik már a saját hátgerincükkel sem rendelkeznek szabadon. Mások a bonctani intézet egyik tanársegédéről, dr. *Wittichről* terjesztik ezt a hirt. A két orvos kijelentette, hogy bár sokan ajánlkoznak, de egyik intézet sem vásárolja meg a szerencsétlenek csontvázát.

A bonctani intézet folyosóján találkoztunk egy pupos emberrel, aki el akarta adni csontjait, de természetesen az intézet nem vette meg. Elutasitották. *K. L.* a neve és munkanélküli kárpitossegéd. Panaszkodik:

— *Ajánlólevelem van és mégsem veszik meg a csontvázam.* Talán itt is *protekció kell.* Ha gróf lennék, vagy főispán, akkor biztosan megvennék. Most itt állok a csontvázammal és nincs egy vasam sem. Mit csináljak?

Nem akar elmenni az intézetből, nem akarja hazavinni a csontvázát. Egy medika tizezer koronát adott neki, hogy ebédelhessen.

— A doktorkisasszony nem protezsálhatna? — kérdezi reményrekapva. *Nagyszerü hátgerinchajlásom van,* amin sokat tanulhatnak a medikusok. A koponyámon pedig jellegzetes dudorok vannak. Tessék megfogni!

A kis pupos büszke a dudoraira.

— Hol kaphatnak még ilyen olcsón ilyen csodálatos dudorokat? Én potom áron odaadom, mert most meg vagyok szorulva. És tessék elhinni, gyorsan leszállitom, ugysem élek már sokáig...

A medika siet.

— Nem vesznek csontvázat, — mondja. Elég szkelettünk van..

Sértődötten válaszol a kis ember:

— Azok is csontvázak? Van azokon valami elhajlás, amin tanulni lehet?

Mérgesen eltávozott. A medika is elmegy.

— *Ma már a negyedik,* — mondja.

Tehát mindenki tartsa meg a csontvázát. Pénzt nem lehet kapni érte, zálogba nem lehet tenni.

Kár elkótyavetyélni. Az embernek mindig szüksége lehet a csontvázára...

(i. s.)

EGY MAGYAR BANKEMBERREL ÁLLT ÉS BUKOTT HERRIOT

Aki az alábbi sorokat olvassa, hitetlenkedve fogja rázni a fejét. Mert szinte érthetetlen, hogy idehaza eddig nem tudták, hogy a francia politika egyik legfőbb irányitója budapesti származásu magyar ember.

Párizs, augusztus végén

Tudják-e, ki ma a leghatalmasabb emberek egyike Franciaországban? Akinek nevét ritkán látni ugyan a lapokban, de akinek a párnázott ajtók mögül mégis nagyobb hatása van a francia politikai és pénzügyi alakulásra, mint bárki másnak?

Ezt az urat *Finaly Horáciusnak* hivják és bankigazgató.

Jónevü budapesti kereskedőcsaládból való. Közeli rokona *Hirsch* Albertnek, a báró Hatvany-ház főnökének. Husz esztendeje hagyta el Magyarországot s francia állampolgárságot szerzett. Vezérigazgatója lett a *Banque de France et des Pays-Bas*-nak, amely az ő vezetése alatt még a hires *Crédit Lyonnais*-t is tulszárnyalta.

Horace *Finaly*, bár dusgazdag bankember, a szocialistákkal áll szövetségben. A legutóbbi kamarai választáson ő finanszirozta a baloldali pártok karteljének propagandáját. A kartel kormányra jutott, Finaly győzött. *Herriot miniszterelnökségének idején ugyszólvén pénzügyi diktátora volt Franciaországnak.* Külön szobát kapott a pénzügyminisztériumban, a miniszter mellett.

A politikusok közt legjobb barátai: Édouard *Herriot* és *De Monzie*, a szélsőbaloldali polgári frakciók vezérei Mert Finaly a kegyetlen vagyondézsma hive. Sokan azt mondják: önzetlen, szociális érzésből. Mások szerint, ha keresztülvinnék a vagyondézsmát, a francia paraszt és kistőkés kénytelen volna kölcsönt felvenni a magánbankoknál s ezt a kölcsönt elsősorban a *Banque de France et des Pays-Bas* folyósitaná.

Finaly hatalma teljesnek és megrendithetetlennek látszott. Senki sem merte támadni. Az egész sajtót kezében tartotta. Csak a kommunista *Humanité*, a fasiszta *Nouveau Siécle* s különösen az antiszemita *Action Francaise* támadta személyében. Ez utóbbinak főszerkesztője, Léon *Daudet*, a hires regényiró fia, napról-napra irta a leggyülölködőbb, leghevesebb vezércikkeket ellene. Megvádolta a francia kormányt, hogy zsebében van ennek a jött-ment zsidónak, ennek a *metéque*-nek. A köztársasági rezsimet egyszerüen *finalyzmusnak* nevezte.

De jött *Caillaux*, aki ellensége a vagyondézsmának. Megbuktatta Herriot-t és lehetetlenné akarta tenni Finalyt. Elvette tőle a pénzügyminisztériumban fentartott szobát. Beszélik, hogy ez alkalommal éles összeszólalkozás keletkezett Caillaux és Finaly között. Caillaux győzött, Finaly kivonult.

De Finaly nem maradt tétlen. Köztudomásu Franciaországban, hogy *Caillauxt mindig ő buktatta meg. Az ő nyomására szavazta le a Briand-kormányt a kamara.* S érdekes, hogy Caillaux ezek után is rendkivül respektálja őt. Személyében nyiltan sohasem támadja, a nevét sohasem ejti ki a szenátus vagy a kamara ülésén.

A vagyondézsmát elvetették, *Finaly megbukott. De csak mint diktátor bukott meg.* Hatalmas bankvezér maradt s *a kamarai többség legbefolyásosabb irányitója.* Gyülölik, rettegik, imádják. A legnépszerübb, a legismertebb ember. Legutóbb Jean *Piraudoux*, a legdivatosabb francia irók egyike szerepeltette egyik regényében. Sokan megfojtanák egy pohár vizben. Sokan az ő pénzügyi diktaturájának ujjászületését várják és áhitják. A „finalyzmus" renesszanszát!

A. A.

Külföldre került hazánkfia

A fenti képen egy félesztendős eleven borjut láthat az olvasó. A borju Kiskunfélegyházán látta meg a navilágot és most külföldre került, egy *Garay* nevü artista-ügynök vette meg és küldte ki jeles honfitársunkat. A borju arról nevezetes, hogy félig fiu, félig lány, *hét lába, két farka és három feje van.*

Hegedüsék tagadják,

hogy két milliárdot kaptak az államtól

Blumm Ádám a mecénás

Hegedüs Gyula ugynevezett reprezentativ társulata, amelynek sem az összeállitása, sem a programja nem alkalmas arra, hogy a magyar szinmüvészetnek méltó képviselője legyen a külföldön, sulyos kritikákra ad alkalmat szinházi körökben és a sajtóban. Különösen azt nem értik, hogy amikor a hazai szinpártolásra alig kerül pénz, ennek a furcsa társulatnak támogatására *kétmilliárdot utalt ki az állam.* Állitólag a külügyminisztérium adta, sőt a diplomáciai karnál is minden követ megmozgat, hogy a társulatot mint a magyar szinjátszás hivatalos reprezentánsait fogadják.

Hegedüsék tagadják a hivatalos támogatást. *Ferenczy* Károly, a társulat egyik tagja a következőket mondta nekünk:

— A kormány nem támogatott bennünket pénzzel. Annyi az egész kormánytámogatás, hogy a határig ingyen viszi el a vasut a társaságot. Tehát a kormány nem adott, de adott egy amerikai ur és adott *Blumm* Ádám. Blumm egy debreceni földbirtokos, aki nagy hive és tisztelője a szinészetnek, de legfőképpen *Hegedüs* Gyulának. Azt nem lehet megmondani, hogy *Blumm* mennyi pénzt adott már.

— A szinészek megkapják a rendes gázsit, az anyagi rész már *Blummhoz* tartozik. *Blumm* sirni vagy nevetni fog.

Beszéltünk *Hegedüs* Gyulával is, aki azonban csak ennyit mondott:

— A dolog még embrionális állapotban van, korai lenne róla beszélni.

Horti Sándorral nem lehet beszélni. Ő a társulat titkára és állandóan gyorsvonatozik.

Ó, LÓVASUT, Ó CALDERONI!

IRTA:
SZOMAHÁZY ISTVÁN

Most, mikor koldusszegénységünk idején, a mult csillogását kérik számon tőlünk vigaszul, eszembe jut, hogy nemcsak Londonnak volt meg a Westminstere és Párisnak a Pantheonja, hanem nekünk is megvolt egyszer a magunké. nem, hiszen talán a Rousseau sirja is összeomlik egyszer — s hogy mi nem a holtak kegyeletét kultiváltuk, hanem az élőkét. És nem is csupán a legnagyobbakéit. A mi Pantheonunk nem ráncosarcu aggastyánokat, életük delén elhunyt

Amikor még lóvonat járt. (Photo Erdélyi)

Mikor én Pestre kerültem, — ne kutassuk talán, hogy hány éve, csak annyit áruljunk el, hogy akkor még virágjában volt a *lóvonat* — itt is emléket állitottak a hirességeknek, mindössze az volt a különbség, hogy a mi Pantheonunk nem örök időkre szólott — istelángeszeket fogadott magába, hanem egészen kis, karikázó gyermekeket, nagy, bámészkodó szemü fiucskákat és aranyszőke babykat, akik csodálatosan szép, fehér csokrokat viseltek a hajukban. A politikus, aki aznap sikert aratott a beszédével, épugy idekerülhetett, mint a négyéves kis gyermek, aki a szülei vidéki kastélyában játszadozott. Ez volt a magyar Pantheon, mindnyájunk álma, akik akkoriban egy-egy karriér várát ostromolgattuk.

A magyar Pantheon a Gizellatéren volt (akkor még nem hivták Vörösmarty-térnek), ama férfiu kirakatában, aki maga is megérdemelte volna, hogy emléket állitsanak neki.

Ez a férfiu Hopp Ferenc volt, aki még a Fogg Phileas világában ötször körülutazta a világot s egy gazdag keletázsiai muzeumot hagyott a fővárosra.

Ki volt a szépnevü olasz, aki a céget megalapitotta, nem tudjuk, de az már viszont nincs kizárva, hogy az örökös, az utazásokért lelkesedő Hopp Ferenc, egy szenzációs távcsövet kapván a külföldről, igy szólott magában:

— Na, ezeket a lencséket most alaposan ki fogjuk próbálni.

De én a Calderoni hires kirakatáról akarok irni, hát rátérek arra, amivel kezdtem, hogy aminek hiányát most annyira érezzük, a magyar Pantheon már félszázaddal ezelőtt is megvolt Pest városában.

Elismerem, hogy az akadémista rang már akkor is igen diszes méltóság volt, de stréberség dolgában nem igen jelentett kevesebbet, ha valakinek a fotografiája a Calderoni zsufolt kirakattáblájának az üvegje mögé került. Délelőtti sétánk rendes állomása volt a Calderoni, hogy a kiaggatott fényképet megnézhessük. Itt láthattuk a hires grófi rókavadászatok csoportképeit, a püspököt, aki a hercegnőt valahol fogadja, a téli sportot a fenyvesek között, az uj főispánokat és beszédeikkel szenzációs sikereket arató képviselőket, sőt néha Tisza Kálmánt is, amint Biharban magyar nótákat huzat. Itt voltak a legdivatosabb jegyespárok képei (inkább a felsőbb társadalmi rétegekből) s a bájos kis grófok és konteszkák, akik szép mamájukat körülvették. Idekerült Arany János képe, mikor a Toldy szerelme a szomszédos Ráth Mórnál megjelent, de nem is emlékszem rá, hogy több irót hasonló kitüntetés ért volna. (Milyen büszke lehetett rá az öreg ur holtáig!) Egyszer egy novellairó, aki huszonnégy óra alatt országos hirre tett szert, bevitte fényképét a boltba s az üzletvezető, aki pápaszemvásárlót sejtett benne, a kereskedő köteles udvariasságával fogadta; de mikor megtudta, hogy miről van szó, egy határozott gesztussal visszaadta a fotografiát.

A régi Calderoni-kirakat

— Elismerem, hogy szép müvet

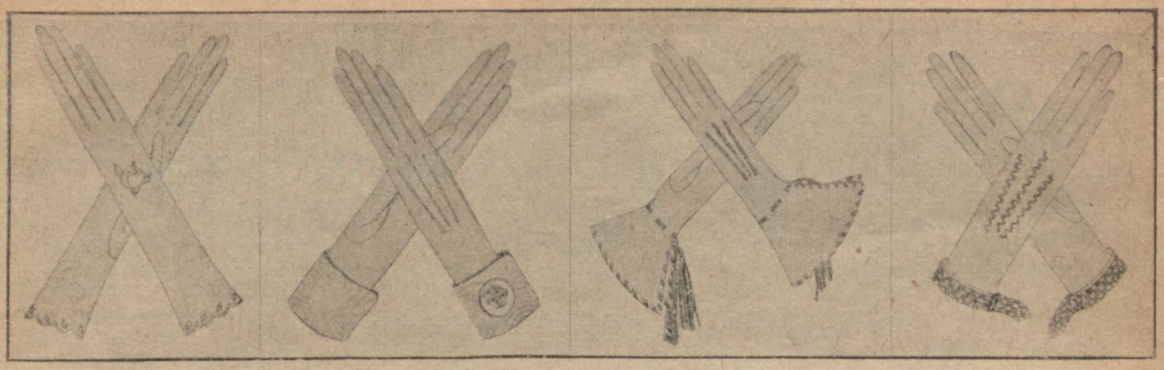

Ezek a legujabb divatu női kesztyük Párisban

tetszett irni, de ehhez még egy kicsit nőni kell. Még nőni kell valamicskét, tisztelt uram.

Az irót a következő héten beválasztották a Kisfaludy Társaságba, de mi volt ez a Calderoni kirakatához képest. Hiszen ez a kirakat talán csak egy depandansza volt a Nemzeti Kaszinónak.

Hopp Ferenc demokrata volt a polgári életben, de az ilyesmiben nem értette a tréfát. Mint gavallér uriember megkegyelmezett a szép színésznőknek, — Pálmay Ilkát láthattuk hires jukkerfogatán — a hires külföldi müvészek is bejuthattak kellő protekcióval kirakatába, de a közönséges polgári elemet itt nem kedvelte tulságosan. Gyakran mondogatta:

— Egyetlen exkluziv hely — a Nemzeti Kaszinó — nem elegendő egy nagyvárosban. Hát itt van a második: — az én kirakatom.

Igazán jó napjai akkor voltak, mikor a császári esküvők képeit kitette. Vagy a vidám velszi herceget villásreggelizés közben. És életének talán legszebb napja volt, mikor a szőke Stefániát bocsáthatta a nyilvánosság elé. Rudolfot előzetesen gyakran láttuk ott, amint Máramarosban a medvékre leselkedett.

Mi is látunk még néha fotografiákat a kirakatokban, bár ez a szokás kezd kimenni a divatból. Minek is? Hol vannak ma már tekintélyek? Ezek a mai rombolók senkit sem tisztelnek többé. Hogy tudott volna elbánni ezekkel a néhai való Hopp Ferenc! Hogy foroghat sirjában, mikor meghall-ja, hogy akad kirakat Pesten, sőt talán a Váci-utcában, mely a parvenü Mussolininek képét közszemlére bocsátja. És Marconival diszeleg, mikor princek, grófok és tengernagyok is vannak a világon.

Minden kérdésére felelünk, olvassa figyelemmel Kedves Hét rovatunkat!

Beteg a Rakovszky-csónak,

mégis csökkent az öngyilkosok száma

A napilapok két-három hét előtt megirták, hogy véget fog érni a már szinte járványszerüvé vált Dunába való ugrálás, mert a *Rakovszky*-csónak egész nap cirkál majd és elejét veszi az öngyilkosságoknak.

Azóta aztán nem is hallatszott a csónakról semmi. Ugy látszik, inkognitóban müködik. Elhatároztam, hogy megnézem, mit csinál.

A Margithidtól a vásárcsarnokig sehol semmi. a dunai kapitányságon *Bosnyákovics* Károly rendőrfőfelügyelőhöz utasitottak. Ő a dunai főmentő.

Mikor megtaláltam, éppen mentett. A turulra mászott fel egy bádogossegéd. Jelen voltak még két mentőkocsi, két tüzoltókocsi, tiz kerékpáros és nagy csomó kerékpáratlan rendőr.

A hid alatt izgatottan dohogott egy motoros, benne tizenkét rendőr. Várták, hogy leugrik-e az öngyilkosjelölt. De nem ugrott.

Miután az öngyilkosjelölt szépen lejött a turulról, Bosnyákovics főfelügyelő ur is lejött a csónakba. Tőle tudtam meg, hogy tizenhat rendőr és három tiszt a dunai mentőőrség létszáma. Két motorosuk van, a *Rakovszky* és az *Adrema*. Meg egy kisegitő motorcsónak, melyet kölcsönkaptak. Van ezenkivül három közönséges csónak. A hat csónak közül a Rakovszky a mult héten követte a belügyminiszter példáját és *megbetegedett*. Most operálják.

Különben a mentőcsónakok még nem teljesitenek szolgálatot, mert a legénységet még csak most képezik ki.

Nem tudjuk, ki állapitotta meg a motorosok jövendőbeli állomáshelyét, de mindenesetre rosszul tették, hogy az Erzsébet-hid és a Ferenc József-hid lábához kerülnek a csónakok. Az Erzsébet-hidról alig történt még halálugrás. A hid szerkezete ugyanis majdnem lehetetlenné teszi ezt, a Ferenc Józsefhidat, a turultól eltekintve, szintén nem nagyon frekventálják az öngyilkosok. *Inkább a Lánchid meg a Margithid van divatban.* Onnét egyszerüen bele lehet lépni a Dunába.

Különben, mióta hirül adták, hogy a dunai mentést megszervezik, *nagymértékben csökkent a Dunába ugrók száma.*

Lipótvárosi történet

A mult héten öngyilkoskisérletet követett el egy ismert lipótvárosi bankigazgató. Felakasztotta magát, de idejében levágták. Az öngyilkosság előzménye az, hogy az igazgató egy közeli nőrokonának udvarolt s mikor a nőrokon kislánya erre megdöbbentő körülmények között rájött, kétségbeesésében el akarta emészteni magát. Az igazgató azóta nem jár be a hivatalába. Nem mozdul ki pestmegyei birtokáról.

Inkompatibilitás?

Némelyeknek feltünt, hogy *Az ember tragédiája* Városi Szinházi előadásainak szinlapjáról hiányzott a rendező, *Bánóczy* László neve.

A dolog abból az aggodalomból történt, hogy Bánóczynak, aki tudvalevőleg városatya, a Népszinházi bizottság tagja s igy fölöttese a Városi Szinháznak, szemére fogják vetni az inkompatibilitást, mert neki, aki szavazatával szivességet tehet Sebestyénéknek, tartózkodnia kellene minden ilyen szerepléstől. Egyesek szerint Bánóczy mégsem követett el inkompatibilitást. Mert amit ezuttal a Madách-tragédia körül kifejtett, igazán nem nevezhető önálló munkának. Ő egyszerüen csak Hevesi Sándor Madách-receptjét alkalmazta Tisza Kálmán-téri szinre.

A hangyakatonák megtámadják a betolakodott ellenséget

A hangyáknak nem kell a világbéke

Örök küzdelem folyik a hangyabolyban. — A hangyák életre-halálra védik területi integritásukat

Köztudomásu, hogy a hangyák fejlett államéletet élnek, — már igen sok érdekes, hangyákra vonatkozó könyv hagyta el a sajtót. Most egy német tudós, Friedrich *Lucanus* eddig ismeretlen, szenzációs adatokat hozott nyilvánosságra a hangyaboly militarizmusáról. A hangyabolyban a királynő uralkodik, az ő rendelkezésére állnak a munkások és a katonák. A hangyabolyban nincsen általános védkötelezettség, — a tojások egy részéből felfegyverzett katonák jönnek a világra, akik sokban különböznek a hangyaboly többi lakóitól. A katonák éles és erős csápokkal vannak felszerelve. Rendszeres őrszolgálatot tartanak, a hangyaboly utcáin őrjáratok cirkálnak és a hangyabolyon kivül előretolt örsök végeznek rendszeres felderitőszolgálatot. A szomszédos hangyabolyok közt állandó háboru pusztit, — rendszerint területi sérelmek miatt. Ha az egyik hangyabolyból néhány hangya a másik boly területére lép, már megvan a casus belli. A katonák egy különös hangot hallatnak, amelyet a lábuk dörzsölésével idéznek elő. Ez az alarm! Ekkor az összes katonák a gyülekezőhelyre rohannak és sürü rajokban indulnak el a veszélyeztetett területre. Kitör a háboru! A saját bolyukban talált idegen hangyákat könyörtelenül lemészárolják, azután betörnek az ellenséges hangyabolyba. A harc életre-halálra folyik, amig az egyik boly katonasága felkoncolja az ellenséges boly véderejét. A győztes hadsereg bevonul a legyőzött bolyba, elrabolja a tojásokat és felkoncolja a királynőt és a munkásokat. Békét csak a legritkább esetben kötnek, ilyenkor az is előfordul, hogy a legyőzött állam területi engedményeket ad a másiknak.

Örök harc folyik a hangyák között. A béke ismeretlen fogalom a bolyokban. Akárcsak a nagy, civilizált emberbolyokban...

Sört isznak a borászati kiállitáson

A belépődij hatezer korona.

Borászati és gyümölcskiállitás a városligeti Iparcsarnok környékén. Tényleg érdekes lehet, hogyan szüretelnek, hogyan tapossák a szőlőt, hogyan erjed a must és hogyan palackozzák a bort, hogyan küldik szét a világ minden tája felé. Még száz „hogyan" állhatna itt, — a magyar gazdasági élet egyik legfontosabb tényezőjének — a bornak termeléséről.

Mindebből semmi sem látható hatezer koronáért a borászati kiállitáson. Itt csak azt lehet látni, hogyan isszák a bort és a sört.

Az egész kiállitás egy nagy vendéglő. Van vagy husz söntés, mindegyiken más felirat van, a söntésben csaposlegények állnak, a csaposlegényektől pincérek viszik a bort a vendégeknek.

Nem is bort visznek, hanem sört. Az emberek *csak sört isznak a borászati kiállitáson.* Majd ha lesz egy sörészeti kiállitás, akkor bort fognak inni. Ki iszik bort a borászati kiállitáson? Csak a csaposok. Mindegyiknek fénylik a szeme a bortól.

Mi van még a kiállitáson? Közönség nincs. Érdekes látnivaló sincs. Egyetlen vincellért láttunk, azt is *Weisznek* hivták. Weisz vincellér is csak sört ivott a borászati kiállitáson.

Van még egy szökőkut, — nyilván azt akarják ezzel bemutatni, hogy milyen szép tiszta vizzel vizezik a bort. Viszont a kut akkor is ott áll a téren, ha nincs borászati kiállitás. Akkor is szökik. A szökőkut sem a kiállitás rendezőinek érdeme.

Van egy trafik, ahol vasárnap is lehet cigarettát kapni.

Van még tizenkét darab görögdinnye, tiz láda őszibarack, öt kiló szőlő és három elárusitó kisaszszony. Ezt ugy hivják, hogy gyümölcskiállitás. A gyümölcsök is restelik a dolgot — micsoda unalmas helyre hozták őket!

A gyümölcsészeti kiállitáson csak a kisasszonyokat érdemes megnézni. Sehol nincs egy ötlet, vagy valami érdekesség. Az emberek unatkoznak és sört isznak. Ezzel a kiállitással akarnak idegeneket vonzani Budapestre?

A kiállitás szabad ég alatt van. Becsepeg az eső.

A borászati kiállitásnak nincsen teteje...

A márki fia

Hamisitatlan francia történet, amelynek valódiságát garantálja a francia lap, amelyből átvettük:

A dusgazdag E. márki naponkint felkeresi barátnőjét, akihez már sok-sok év óta járogat el vacsora után. Mert a vacsorát, természetesen, a felesége társaságában költi el.

A feleségnek nincs gyermeke, de a barátnő annál több törvénytelen utóddal ajándékozta meg a nemes márkit. Ezekről a gyerekekről beszélgetnek, a márki unatkozva hallgatja:

— Ja igaz, gratulálok, — kiált fel egyszerre. — Hallom, hogy fiunk, Louis osztályfőnök lett a postaügyi minisztériumban.

Majd hozzátette:

— Érdekes, és én eddig abban a hiszemben voltam, hogy ez a gyerek kétéves korában meghalt.

Kérjen a büffében Harmatvizet

Harmatviz a Hungária lithiumos és rádiumos gyógyforrás vize szénsavval telitve

De meg ne írja Szerkesztő Úr!

Az iró szineváltozása

Jövő héten egy ismert magyar iró tér haza Olaszországból. Az ismert iróra senki sem fog ráismerni. Leborotváltatta bajuszát, lenyiratta bozontos üstökét, amelynek pedig hajh, nevezetessége volt a magyar irodalomban: ez az ápolatlan, dus, gesztenyszin hajtömeg példázta viselője nyers, őstalajból serkent, ki nem kezdett, megbizható rusztikusságát. Az iró, — mint Olaszországból küldött novelláiból is kiderült — nászuton volt. Minden novellájában bizalmasan közölte ezt a tényt a nyilvánossággal, miközben nagyszerü irói megfigyeléssel azt is megállapitotta, hogy a tenger vize kék, a narancs fán terem és Róma egyike a legrégibb városoknak. Nászut, tenger, narancs, mily kivételeseknek adatott, fejedelmi élmény! S utána mely metamorfózis! Az iró talán sohasem fog többé dalolni nekünk füvön való duhaj fetrengésről, égett börü, dacos cselédekről, bizony, soha többé. Hogy is tehetné, mikor a szive és a bajusza örökre ott marad Itália örök verőfénye alatt...

Nem vették észre?

Nem vették észre, hogy a beigért ötszáz amerikai magyar nem jött el a Szent István-ünnepre? Érdekes, a sajtó csak arról irt, hogy igy meg ugy, milyen nagyon szervezkednek az amerikai magyarok, hogy mennyire sietnek, de arról már hallgatnak, hogy — nem jöttek el.

Pedig minden el volt készitve az utazásra. *Ripka* Ferenc hivta meg a főváros nevében miniszterek fogadták volna őket a pályaudvaron, vidékről már szerződtették a szükséges fehérruhás szüzeket, diszvacsora, kirándulás, minden rendben volt, csak éppen az amerikai magyarok nem jöttek.

Az történt, hogy odakint is kitört a felekezeti villongás a magyarok közt: nem akartak együtt hazaérkezni. A budapesti kurzuskörök felpiszkálták az amerikai magyarságot, hogy *ne jöjjenek együtt a destruktiv magyarokkal* s mivel nélkülük kevesen lettek volna, nem jöttek. Hiábavaló volt a nagy propaganda, a sok költség, a beharangozás és az előre elkészitett Ripka-beszéd, még a fehérruhások is hiába voltak: fuccs, amerikai testvéreink bebizonyitották, hogy jó magyarok — összevesztek.

Autó

Az elmult napokban egy ügyvéd és egy végrehajtó jelent meg a Cyklop-garázsban és hatósági végzésre hivatkozva, lefoglalt egy hatalmas, gyönyörü *Delage*-autót. Harmincmillió és járadékai fejében történt a lefoglalás, az autó tulajdonosa birói itélet szerint ennyit tartozik fizetni gyermeke külföldi szanatóriumi kezelése fejében. Az autó tulajdonosa a Magyar Szinház művésze.

Szinház

Szent István napján félig üres nézőtér előtt játszottak a szinházak. Még gyengébb volt a bevétel, mint előző nap. A falu nem rajong a „komédiáért", a pestiek közül pedig sokan felhasználva az ünnepet, elutaztak a fővárosból. A lokálok azonban zsufolva voltak. Egy Rákóczi-uti mulató soha annyi palacksört el nem adott, mint ezen az estén. Vidéki asszonyságok haboskávét rendeltek, s csak mikor megmagyarázták nekik, hogy a kávé nem „bárital", elégedtek meg a sörrel.

A *Bazsarózsa* eredetileg Fedák Sárinak iródott, ugy volt, hogy ő játssza a főszerepet a Vigszinházban. Néhány jelenetet ő maga is irt bele. Hogyan, hogy nem, a darabot mégis visszaadta a Vigszinház a szerzőknek. Sokak szerint ezuttal nem egészen vált be a kabala, hogy az a darab, amit a Vigszinház visszaad, más szinházban kolosszális siker.

Die Darvas

A newyorki *Jewish Morning Journal*-ban ismerős kép jelent meg ezzel a felirattal: *Die Darvas Lilli.*

A newyorki lap zsidó betükkel van szedve, a nyelve viszont az a bizonyos zsargon, amely, ugy látszik, az egész világon egyforma. Egy szakértővel elolvastattuk, mit

irt ez a lap Darvas Lili arcképe alá és a szakértő szerint a szöveg a következő:

„Die ist die dritte Weif vün dem grossen ungarischen compositär, Franz Molnár. Sie is Lilli Darvas, die Tochter vün ein Dokter. Sie allein sie is actres und eine berühmte Schénheit."

Szóval Amerikában — a nem ébredő körökben — jól vannak informálva Darvas Liliről, a „berihmte Schenheit"-ről, házasságáról és uráról, a magyar „compositär"-ről. Ja, igaz: *compositär.* Ez a dolog homályos: mért „compositär" Molnár Ferenc? Compositär nem lehet egyenlő a „componist"-tal, de irót sem jelenthet. A latinban *pono* annyit jelent, mint tenni, helyezni, *com* pedig össze, egymásmellé. Compono tehát = összeteszek, egymásmellé teszek. Mért compositär Molnár?...

Schadek Antal

kozmetikai és hölgyfodrász műterme

Budapest, IV. Váczi-utca 9. Félemelet 3. sz.

Telefonszám: 77—28.

Arcmassage. — Hajszállak, szemölcsök. végleges eltávolitása.
Hajfestés a legjobb francia Hennével. — Ujszerü soványitás:

Ki ő?

Az amerikai Evening Graphic egyik legutóbbi számában feltünően szép hölgy fényképe jelent meg s a fényképnél csak az aláirás érdekesebb, mert *uj magyar filmstarról számol be:* Hilda Deesy, magyar filmstar, aki Newyorkból Hollywoodba utazik, ahol Ernest Lubitsch uj filmjében lép fel.

Mindenesetre érdekes, hogy Amerikában igy irnak egy magyar szinésznőről, akinek Pesten még — a nevét sem hallották. Vajjon ki ő? Lehet, hogy tényleg magyar, amerikai magyar, de lehet, hogy csak az amerikai reklám választotta meg nemzetiségét, mert *Bánky* Vilma, *Várkonyi* Mihály, *Beregi* Oszkár, *Huszár* Károly nagy sikere

Bemutatjuk Hilda Deésyt, Amerika uj magyar filmprimadonnáját, hátha ismeri valaki...

óta Amerikában a legjobb ajánlólevél — magyarként startolni...

Vajda Ernő végleg Amerikába költözik

Fazekas Imre a mult héten érkezett haza Hollywoodból, *Vajda* Ernő pedig vasárnap. Fazekas a tavasszal akar visszautazni, Vajda viszont csak néhány hétig marad itthon, azalatt megteszi az előkészületeket, hogy családjával együtt végleg Hollywoodba költözzék.

Felvétel előtt: Fritz Lang, a Metro polis rendezője megmagyarázza a jelenetet főszereplőinek.

Ahogy rendezik és a film

Pillanatfelvételek egy nagy film

Mi a *Metropolis?* A jövő városa, amikor egyetlen ember uralkodik a hatalmas városon, amely két részre oszlik, a *Fény* és az *Árny* városára. A Fény városában a jólét tombol, az Árny városában a robotosok élnek. A Fény városában él egy tudós, elszánt kisérletező, aki megteremti a *gépembert*, amelyben a vér keringése helyett rugók dolgoznak s a villamosság adja meg a mozgását.

★

A fantázia — a fantasztikus irodalom — legérdekesebb megnyilatkozása a *Metropolis*, amely eredetileg regény volt, The von *Harbou* irta, akinek nevét *A hindu siremlék* tette ismertté az egész világon.

Thea von Harbou irta a filmet is, a férje: Fritz *Lang* rendezte. Lang ma kétségtelenül *a legjobb német rendező*. Már annak indult első filmjével. *„Az éjféli vándor" cimü filmjét még ma is joggal lehet a kinematográfia egyik legszebb alkotásának nevezni*, azután a *Dr. Mabuse*-val egy egészen különös zamatu történetet elevenitett meg, hogy képességei a *Nibelungok*-ban abszolut magasságokra emelkedjenek. Lang sokoldalu ember. Most van a negyvenedik év közelében, de végigpróbálkozott sok mindennel. Volt ujságiró és cowboy, hajópincér és artista, nem mindennapi festő és szobrásztehetség, kitünő zenész, nem meglepő tehát, ha ilyen sokoldalu ember elsőrangu filmrendezővé fejlődik. rendezőnek mindenhez kell értenie...

★

Hogy rendez Lang?

Egy látogatás az Ufa mesebirodalomnak beillő neubabelsbergi telepén megadja a választ. A Metropolis egyik nagy jelenetét veszik fel, amikor a film hősnőjét — Brigitta *Helm*, egy uj filmstar (nagyon hasonlit Elisabeth Bergnerre) — uj Jeanne D'Arc-ként máglyára hurcolják és elégetik.

A jelenet felvételre készen áll. A Metropolis lakói betöltik a hatalmas ateliert, az előtérben Brigitta *Helm* és Heinrich *Georg* s ekkor odasiet Fritz Lang, megragadja a leányt és megmutatja a színészeknek, mit kell csinálni.

— *Ott fogsz elégni!* — kiáltja démoni arccal és karja a félelmetesen meredő máglyára mutat.

A felvétel: Heinrich George és Brigitta Helm a rendezői utasitás szerint megjátsszák a jelenetet

és ahogy játsszák met

attrakció megszületéséről

Most a rendező „kilép a képből", a fényszórók kigyulladnak, fantasztikus világosság önti el az üvegházat, kurbliznak az operatőrök, *los!* — kiáltja Fritz Lang és

— *Ott fogsz elégni!* kiáltja a színész pontosan leutánozva Lang instrukcióját.

✶

A lány gyönge, törékeny teremtés, de megtorpan, a rémület erőt önt belé, két lábát előredobja, testét hátraveti, küzd, birkózik, vergődik, de a férfikarok erősek, izmosak, elrántják s viszik, viszik a máglya felé...

Már fenn van... Az oszlophoz kötözik s a roppant tömegben két férfi tébolyultan nézi a szörnyü látványt, két férfi, aki szereti ezt a lányt. Az egyik egy robotos (W. *Könner),* aki oda akar rohanni, hogy megmentse, de lefogják, leszoritják s nincs ereje ,hogy kitépje magát a bilincsként ölelő karokból. A másik a Fény városának egy lakója (Alfred *Abel)* jön előre néhány lépést, de aztán mintha földbegyökerezett volna a lába... (Nem is *mintha,* hanem *valóban!* A lábait ugyanis — erre az időre megállt a felvétel — lerögzitették a földhöz, hogy ne tudjon elmozdulni, kinlódik, vergődik, csak *álmában érez az ember ilyet).* Megdöbbentő látvány, menni akar a leány segitségére, de nem tud... hiába minden... nem tud... s kinzó tehetetlenségében *térdrehull, mert már ég, lángol a máglya!*

✶

Az atelierben száll a füst, ami borzalmasnak tetszik a filmen, valójában azonban ártatlan gőzölgés, csapkodnak a lángok, ami szintén vérfagyasztó látvány, de itt csak ravasz világitási trükk. Brigitta Helm vergődik a máglyán, rettentő haláltusát viv, mig Metropolis lakossága boldogan felujjong, hogy elpusztul a lány, aki a szerencsétlenséget hozta Metropolisra...

Az operatőrök szorgalmasan kurbliznak, aztán a rendező parancsszavára abbahagyják a munkát, vége a felvételnek... A fujtatógépek már nem lövelik a füstöt, a lángnyelvek csapkodása egyetlen gombnyomásra abbamarad és Brigitta Helm szépen, mosolyogva lejön a máglyáról, amelyen — *elégették...*

Ez Ő!

Ki ismeri fel ezt a régi ismerőst, ezt a kellemesen gömbölyödő hölgyet? Ismerősök a vonásai, a termete, a tekintete, igen, megvan: *ez ő!* Ez ő, aki annyi vidám percet szerzett már a magyar közönségnek, aki elmaradhatatlan szereplője volt a magyar szinpadnak, *ez ő: Huszár Károly, becéző nevén Pufi, amrikai nevén Charles Puffy...*

A *Szövetségesek* vidám német katonája, a Pufi-történetek kacagtató hőse már régen hütlenül elhagyta a magyar szinpadot. Előbb Berlinbe ment s ő, aki itthon kedvenc volt, a német gyáraknál megelégedett a statisztálással is. Statisztált, leginkább kövér korcsmárosokat, — amig észrevették. Azután már szük lett a számára Berlin és elindult Amerikába, — ujra elölről kezdeni mindent.

Nem riadt vissza a kezdet nehézségeitől, hogy nem tudott egy szót sem angolul, hogy nem kapott szerződést, hogy be kellett érni néhanéha egy-egy statisztálással. Várt, mig végre éppen ugy észrevették, mint Berlinben. Észrevették és el-

Huszár Károly — Charles Puffy legujabb szerepében.

határozták, hogy belőle csinálják meg a második Fattyt. Hogy még kövérebb legyen, — hizókurára fogták! Puffy hizókurán, — ez már maga a legtökéletesebb burleszk! Puffy hizott szorgalmasan, tanult angolul és megtanulta azokat a csalafinta trükköket, amelyek egy burleszkszinésznél elengedhetetlenek. Mikor már mindent tudott, vizsgára bocsátották, a vizsga sikerült és most megkezdődtek a Puffy-burleszkek felvételei.

Egyik a másik után! Puffy rengeteget dolgozik, de még többet eszik, mert nem szabad lefogynia egy fontot sem.

Radó Sándor elmondja véleményét az orosz gazdasági kapcsolatról, Mussoliniről, frankzuhanásról és a pusztító öngyilkossági járványról

— *Saját tudósitónktól* —

A legutóbbi ünnepi számokban ismét rengeteg ugynevezett közéleti kapacitás zseniális nyilatkozatait olvastuk az ország jövőjéről és az aktuális kül- és belpolitikai kérdésekről. Éppen ezért több oldalon érthető feltünést keltett, hogy a lapok megfeledkeztek nyilatkozatra birni *Radó* Sándort, az Andrássy-uti Szinház tagját. *Radó* a „Kemál" és a „Banán" magyarországi megalapitója és ez a külpolitikai mult van olyan alap a politizálásra, mint amennyi a többieknek van. A mulasztást ezennel pótoljuk.

Munkatársunknak az elmult napokban alkalma nyilt hosszabb beszélgetést folytatnia *Radó* Sándorral, az Andrássy-uti Szinház tagjával, aki stb. stb.

— *Mi a véleménye Oroszországgal való gazdasági kapcsolatunk felvételéhez?* — kérdeztük Radót, miközben szavait gyorsirással jegyeztük.

— Szükség van rá, — hangzott az érdekes kijelentés. Vissza kell jönniök a békeállapotoknak. Legyünk jóba mindenkivel, én békeszerető ember vagyok, minden, csak nem háboru!

— *Mussolini és a fascismus?* tettük fel a következő kérdést.

— Nagy embernek tartom Mussolinit, mert korszakalkotó tudott lenni. Nem mozditotta el a királyt, sőt jóba van vele. Olaszországban az ősi tekintély és az államélet együtt maradt.

— *Szükségesnek tartaná-e a fascista-rendszer bevezetését Magyarországon is?*

— Nem, mert a mi népünk nincs erre berendezve, illetve, hogy is fejezzem ki magamat, más természete van. A magyar nép kényelmes és nem cselekvő, csak ha baj van, bizonyos alkalmakkor.

— Érdekelne minket, *miben látja a francia gazdasági összeroppanás alapvető okait?*

— Szerintem ezt technikai okok idézték elő. A megszállást Franciaország nem győzte pénzzel. *Viszsza kell vonni a csapatokat a természetes országba!*

Ezután a legégetőbb belpolitikai kérdésekre tértünk át. Milyen koncepcióval lenne megoldható *a munkanélküliség problémája?*

— Egy embernek, egy nagy embernek kellene megszületnie Magyarországon *valamelyik minisztérium keretében.* Aki intézkedne, hogy minden tisztességes, becsületes polgár, aki dolgozni akar, munkát kapjon, akármit és akárhogy. Persze nem ugy kellene odamenni hozzá, hogy kérem, én máma meg akarok halni, két gyerekem van és köménymagos levest eszem, hanem el kell fogadnia akármiféle munkát. Ha munkához juttatjuk a B-listásokat, mindjárt megszünik az öngyilkosság...

Felálltunk. Radó is felállt és kezünket melegen szorongatva kisérte ki munkatársunkat a ruhatárig. Az utcára érve az az érzésünk támadt, hogy valóban sulyos mulasztás lett volna Radó nyilatkozatát át nem menteni az ünnepi számokban megnyilatkozott közéleti, ipari és kereskedelmi kapacitások „avatott" nyilatkozatai közé. (—)

Dekonjunktúra

— *Tavaly bizony még arról panaszkodtam, hogy a villámba csurog be az eső...*

Itt fokos kapható,

en gros et en detail!

Kinek van szüksége kétezer fokosra? Pesti polgár, nem akarsz fokost vásárolni? Mert most itt az alkalom: a kávéházakban titokzatos emberek jelennek meg és száraz üzleti hangon mondják:

— Van kétezer fokosom... olcsón szállitom, ab Budapest...

Éppen ugy, ahogyan kereskedők mondják egymásnak:

— Van két vagón buzám...

Hálistennek buzában van kereslet, — de fokosban nincsen. Kinek kell ma fokos Pesten? Néhány esztendővel ezelőtt még lehetett volna fokost használni, — éjjel az utcán. De ma már nem kell fokos, az ébredők is meg akarnak szabadulni tőle. Mert

a kétezer fokost az ébredők kinálják eladásra.

Nyakukon maradt. Akkor vették, amikor az ébredők miliciát terveztek. Legjobb volna fokosban fizetni a *Szózat* állástalan munkatársait.

Detektiv őrzi a Naplopó-t

Azt szokták mondani, hogy naplopásból nem lehet megélni. Ez igaz. De a *Naplopó*-ból meg lehet élni. A Naplopó, *Sigray* Antal gróf kitünő paripája rövid idő alatt *tizmilliárddal* ajándékozta meg eddig gazdáját.

A Naplopót állandóan detektiv őrzi, hogy idegen ne tudjon a közelébe férkőzni Az etetésnél pedig bizottság van jelen, amely ellenőrzi, hogy a ló milyen összetételü abrak-csemegét fogyaszt.

Most, hogy a Naplopó Badenben megnyerte az első dijat, *Sigray* gróf *Guthinak*, a Naplopó lovasának *házat vásárolt Alagon.*

No lám, megint divat a bajusz!

Már-már... de nem végleg. A varázs mindenesetre meg van törve. A férfidivatok klasszikus hazája, Anglia, végre sok évi vajudás és az öt világrész férfiainak izgatott bábáskodása mellett megszülte a bajuszdivatot. A legujabb angol divatlapok férfimannequinjei kivétel nélkül komplett bajuszrendszerrel jelennek meg. Ami azt jelenti, hogy a bajuszviselet hivatalosan is elfogadható.

A filmen Chaplintől Douglas Fairbanksig már régebben polgárjogot nyert a bajusz, de az életben csak most fog nyerni. A férfiaknak mindenesetre könnyebb dolguk van, mint a nőknek, mert a borotvált arc hamarabb megtermi a szakállt, mint az eton-fej a Csillag Anna-frizurát, azonban az egyéb tornyosuló akadályokat nem szabad lenézni. Egy filmdiva például igy nyilatkozott:

— Borzalmasnak tartom a bajuszt. Soha se tudnék olyan férfit szeretni, aki állandóan felkarcolja az arcomat.

Most csak az a kérdés, melyik fél birja tovább. A bajuszos férfiak, vagy a csókos asszonyok?

A női szépség útja

E. A. WILLIAMSON HARWARDI EGYETEMI TANÁR ELŐADÁSAI A MODERN NŐ TESTKULTUSZÁRÓL

ELSŐ ELŐADÁS

HÖLGYEIM!

A legtöbb asszony és lány rendszerint azzal vigasztalja magát, hogy szellemük és a gondolkodásuk szép és belnyugosznak testi fogyatékosságukba azzal, hogy ezen ugy sem lehet segiteni. Én reményt akarok önteni még a csunyákba is, mert *a csunyaság gyógyitható!* Elárulom hallgatóimnak, hogy az én tapasztalataim szerint az abszolut női szépséget *hét csoportra oszthatjuk.* Az első a *lelki charme.* A második a *megjelenés fiatalossága.* A harmadik *a fej előkelő formája.* A negyedik *a sugárzó szemek,* az ötödik *a kedves, szép száj,* a hatodik *a bőr és a haj bársonyos tapintása,* végül a hetedik *a formák nőiessége.* Olyan nő nincsen, akinek e hét tulajdonság közül legalább egy meg ne volna. A csunyaság gyógyitásának egyik kezdetleges formája, hogy a meglévő szépségkellékeket kidomboritjuk, de az én módszerem nem erre szoritkozik. *Minden nő megkaphatja mind a hét szépségkelléket!* Ne tessék tehát kétségbeesni, hanem tessék meghallgatni előadásaimat.

A női szépség olyan, mint a virág. Helyesen ápolva pompázik, ápolatlanul elhervad. Asszonyok, lányok, *ápoljátok testeteket!* Ez a csunyaság gyógyitásának legelső alapfeltétele. A természetes női szépségek ápolás nélkül nem tartanak sokáig, elhervadnak és akkor már nem olyan könnyü a segités módja. *Senkinek sem kell megőregednie, aki nem akar!*

Hölgyeim! Legtöbbjük nem is tudja, hogy milyen tökéletlen és egészségtelen a testük. Jó tanácsot adok önöknek! Kora reggel zárkózzanak be kamrájukba, vetközzenek le és álljanak oda meztelenül a nagy tükör elé. Koncentrálják gondolkodásukat a saját testükre és látni fogják hibáikat. Egy asszony se tagadja el a maga testi hibáit, hanem ismerje fel azokat és igyekezzék a hibás formákat gyógyitani az én eljárásom szerint. *Dobják sutba az eddigi szépitő módszereket, mert nem érnek semmit,* sőt legnagyobbrészt *ártalmasak is.* A csunyaság helyes gyógyitása a következő alapvető tételek mellett történik:

1. A CSONTRENDSZER

Azoknak, akiknek nem normális a csontrendszerük, görbe a lábuk, vagy X-alaku, görbék a karjaik, — azoknak *meg kell változtatniok étkezésüket.* Egyenek *borjuhust* (marhahust, vagy fagyasztott hust nem szabad fogyasztani), *sok friss vajat, spenótot és halat.* Nagyon jót tesz a *libamáj* is. Mindezeket gyengén füszerezve egyék és szerviroztassanak maguknak gyakran *salátát.* Fiatal korban e táplálkozás elősegiti a csontrendszer helyes fejlődését, harminc éven tul már nem sokat használ, de mindenesetre javul a végtagok csontjainak formája.

2. AZ IDEGEK

Az idegek zaklatottsága árt a szépségnek és különösen a *bőrre* van rossz hatással. Idegeinket is táplálkozással nyugtathatjuk meg, *nyugodt idegek mellett tiszta lesz az arcbőr.* Reggelinkhez fogyasszunk sok nyers gyümölcsöt. (Kompótot, vagy aszalt gyümölcsöt ne együnk, mert ezzel ellenkező hatást érünk el.) A nyugodt idegrendszr a női szépség egyik alapfeltétele. Óvakodjunk hölgyeim az izgalmaktól és ne izgassuk mamunkat „szórakoztató" izgatószerekkel!

Charlotte Anders, a mai nő tipusa: a „La garconne"

3. A VÉR

Köztudomásu, hogy a vér erősitése, tisztitása elősegiti a csunyaság gyógyitását. Vértisztitó hatással van *a málna, a fekete szőlő, a burgonya és a cukorrépa héja.* Ezeket a gyümölcsöket természetesen nem szabad meghámozni. A

Zsoldos magántanfolyam
VII., Dohány ucca 84. szám ✓ Telefon: József 124-47
Előkészit polgári és középiskolai magánvizsgára, érettségire.

héjjával együtt főzött *burgonya* is nagyon jó hatással van a vérre. Főzés előtt nem szabad a burgonyát meghámozni, főjjön héjjával együtt.

4. A MIRIGYE

Mirigyeink működését szabályozni lehet a mirigyműködést elősegítő *hormonok* segítségével. Az öregség egyik jele, hogy egyes mirigyek nem működnek Minden mirigyet működésbe lehet hozni, de ez már természetesen a szakorvos dolga.

Szóval, amint látják hölgyeim, nagyon sok mulik a táplálkozáson. *Csunya nők rendszerint helytelenül táplálkoztak.*

A lelki szépségnek is vannak szépséghibái. Hisztérikus nő sohasem elégítheti ki esztétikai követeléseinket. Ilyen asszonyokat betegeknk látnak a férfiak. Aki igazán szép akar lenni, *gyógyittassa hiszteriáját is* . . .

A mesterséges fiatalitó eljárások *ártalmasak.*

Egy asszony sem lehet megelégedve azzal, hogy festéket ken a ráncaira. Erre már nem is lesz szükség, mert a csunyaság gyógyitható *és a ráncokat is el lehet tüntetni.* Helyes táplálkozással pedig fiatalos, üde arcbőrt lehet elérni. Minden asszony megszerezheti a szépséget, természetesen ez sok munkába és önmegtartóztatásba kerül.

Az utolsó karrikatura Rudolph Valentinoról (Covarubbias rajza)

A barázdákat, a bőr esését, a lelógó ajkat rendbe lehet hozni, részint a megfelelő izmok erősitésével, részint operativ beavatkozással. Rendszeres táplálkozás mellett *a haj is visszakapja természetes fényét,* anélkül, hogy a hajfestőszerekkel meg kellene ölni a haj sejtjeit. El lehet simitani *a nyak csunya ráncait is.* Az öregedés egyik kétségtelen jele — *a toka,* — ezt is könnyen eltüntetheti az ügys szakorvos.

Óvakodjunk az ugynevezett *tornaszisztémáktól!* A Müller-féle rendszer nem mondható szerencsésnek, mert atlétákat akar nevelni és az *atlétaformáju nők nem szépek.*

A következő előadásban, hölgyeim, ismertetni fogom *a tökéletlenség okozóit,* azután rátérünk majd arra, hogy *hogyan formálhat magából minden nő szép nőt.* Csunya lányból szép lány lehet, csunya asszonyból szép asszony és csunya vénasszonyból szép matróna. Nem szabad kétségbeesetten menekülni a tükörtől . . .

A csunyaság gyógyitható, tessék elhinni hölgyeim!

Ramon Novarro és Gloria Swanson vezetnek A HÉT kedvencversenyén

A magyar moziközönség példátlanul nagy érdeklődése kiséri A HÉT kedvencversenyét, amelyben jelenleg Ramon *Novarro* és Gloria *Swanson* vannak elől, a riválisok azonban mindkét „listavezetőt" annyira szorongatják, hogy hétről-hétre érdekesebb küzdelemre van kilátás.

A kedvencverseny részletes állása — *csak a százon felüli szavazatot kapott filmstarok neveit közöljük* — jelenleg a következő:

Ki a kedvenc filmszinészem?

Ramon Novarro 918, Conrad Veidt 909, Lewis Stone 870, Milton Sills 862, Douglas Fairbanks 719, Várkonyi Mihály 690, Ricardo Cortez 688, Rod La Rocque 675, Rudolph Valentino 674, Gunnar Tolnaes 600, Wladimir Gaidarow 598, Ronald Colman 555, Richard Dix 549, Harry Liedtke 536, Lloyd Hughes 524, Harold Lloyd 464, Harry Piel 441, Willy Fritsch 407, Petrovich Szvetiszláv 394, Jack Mulhall 372, Thomas Meighan 368, Conway Tearle 332, Charlie Chaplin 314, Conrad Nagel 290, Emil Jannings 282, Alphons Fryland 280, Monte Blue 230, Einar Hanson 216, Lew Cody 216, Richard Barthelmess 210, Ivan Mosjoukine 206, John Gilbert 203, Jackie Coogan 186, Antonio Moreno 181, Lars Hanson 172, Georges Biscot 170, Leon Mathot 169, Lon Chaney 150, Jean Anglo 147, Fred Thompson 146, Normann Kerry 140, John Barymoore 136, Tom Mix 100, Buster Keaton 100.

Ki a kedvenc filmszinésznőm?

Gloria Swanson 947, Norma Talmadge 894, Alice Terry 886, Colleen Moore 847, Mary Pickford 832, Pola Negri 830, Putty Lia 796, Lil Dagover 704, Mae Murray 692, Lillian Gish 676, Betty Bronson 609, Corinne Griffith 602, Norma Shearer 576, Marion Davies 497, Constance Talmadge 486, Irene Rich 477, Viola Dana 440, Bánky Vilma 426, Eleanor Boardman 398, Asta Nielsen 380, Ossi Oswalda 372, Doris Kenyon 302, Greta Garbo 240, Bebe Daniels 274, Henny Porten 251, Dorothy Mackaill 246, Lillian Hall Davis 230, Nita Naldi 224, Claire Windsor 216, Mary Philbin 210, Sonja Lissenko 208, Anna A. Nilsson 193, Dorothy Gish 192, Zenia Desni 189, Mary Bryan 180, Lillian Rich 176, Jenny Hasselquist 160, Lillian Harvey 151, Stacia Napierkowska 136, Huguette Duflos 129, Sandre Milowanoff 111, Priscilla Dean 105, Nathalie Kovanko 102.

A szavazás határideje: szeptember 15. A szavazólapokat A HÉT szerkesztőségébe (Magyar-utca 52.) kell beküldeni. A szavazók között tiz világhirü filmstar autogrammos fényképét sorsoljuk ki.

Szavazó lap
A HÉT kedvencversenyére

Kedvenc filmszinésznőm:

.....

Kedvenc filmszinészem:

.....

Szavazó neve és lakása:

.....

A vászon mögött

... már nagyban készülődnek az uj magyar filmek felvételeire. A csárdáskirálynő-ben az eddigi tervek szerint Lukács Pál, a Vigszinház művésze lesz Liane Haid partnere. A felvételeket szeptember 4-én kezdik...

A németek már megelőzték a svédeket, akik javában csinálják Pesten a Gyurkovics lányok-at, Betty Balfourral és Willy Fritsch-sel a főszerepben.

A csárdáskirálynő mellett a másik legközelebbi magyar film Mihály István burleszkje lesz, amelyet a Star-filmgyár visz a mozivászonra Rátkay Márton rendezésében. Mihály István addig irta a burleszkfilmek pompás feliratait, mig egyszer a feliratok mellé már szüzsét is irt. Csupa fordulat s ötlet az első filmje, amelynek egyik jelentős szereplője — egy kövér nő, Nagy Katalint, — nem a cárnőt, hanem az ismert magyar dijbirkózónőt akarták szerződtetni erre a szerepre, de kiderült, hogy a termetes hölgy jelenleg külföldön van s igy más szereplő után kellett nézni. Végre ráakadtak egy tekintélyesen kövér hölgyre egy Királyutcai üzlet pénztárában, igértek minden jót, sikert, népszerüséget, sok milliót, de hiába minden kapacitálás, önagysága szemérmesen kijelentette, hogy nem akar filmezni. Az egyetlen pesti nő, aki nem akar filmszinésznő lenni... A Star most tovább kutat megfelelő szereplő után, kövér nők bátran jelentkezzenek...

Ha idehaza még csak a készülődésnél tartunk is, külföldön mind nagyobb szerepet játszanak a magyar irók és müvészek a filméletben. Biró Lajos Gloria Swanson és Adolphe Manjou számára irt eredeti filmscenáriumot, de a kitünő magyar irót bizták meg azzal a feladattal is, hogy dolgozza át scenáriummá H. G. Wells Világok harca cimü hires müvét.

Griffith nagy filmje, A sátán keservei befejezése után megkezdte már uj filmjét — Duke of Ladies a cime — Putty Lia is, akinek második amerikai filmjében Mary Bryan, Ben Lyon és Lois Moran a partnerei.

Egy érdekes családi hir is megbujik a vászon mögött: Mae Murray, aki nemrégiben vált el rendezőjétől, Robert Z. Leonardtól, akinek a karrierjét köszönhette, férjhez ment David Divari, georgiai hercseghez, aki olyan érdekes megjelenésü férfi, hogy Mac Sennet sietve leszerződtette uj filmje főszerepére.

Rudolph Valentino

Hétfőn délután, amikor szerte a világon kigyulladtak a fények a mozipalotákon, a gyász fekete árnya suhant végig a gondtalan szórakozás csarnokain: egy newyorki szanatórium betegágyán örök álomra hunyta le szemét a

filmjátszás koronázatlan királya, Rudolph *Valentino*. Harmincegyéves korában, diadalai legtetején, váratlan tragikussággal ragadta el a halál a legszebb férfit, szerelmes leányálmok mesebeli lovagját, az „isteni Rodolph"-ot, aki pedig vidám szökeségével, karcsu alakjával a halhatatlan ifjuság élő szimbólumát jelentette.

Valentino olasz származásu volt, Amerikába került, ahol sokféle mesterséggel megpróbálkozott, mig eljutott a filmig. S már első szereplésének mindenki behódolt. Nem volt kivüle senki, aki oly hirtelen jutott volna el a népszerüség legszéditőbb magaslatáig. S most a mosoly megdermedt az arcán, a boldog mosoly, amely hires volt az egész világon, mert vigaszt hintett és mert elhitette velünk, hogy az élet szép

8 havi részletfizetésre varrógépek, kerékárok
legolcsóbban beszerezhetők

WEISZ BÉLÁNÁL
Budapest, VIII, Baross-utca 69

HALÁL AZ ARÉNÁBAN

Irta: FRANK NORRIS

Toppan barátom, az egykor híres Afrika-utazó megállt az aréna bejárata előtt, ahol a kikiáltó hivogató dobpergéssel csábitgatta befelé a nézelődőket. Toppan nem a mutatványos embert nézte, fejét magasra tartotta, mint egy szimatoló állat és én utána éreztem, ahogy magábaszivta a vadállatok pézsmaszagát. Láttam a tekintetét, olyan volt, mintha a végtelenbe bámulna, aztán leszegte a fejét, mint valami vad, akit az ösztöne előrehajszol a pusztai csapáson. A gondolata ugy esett vissza mellém, mikor rákiáltottam.

— Gyere, bemegyünk — fordult hozzám.

Odabent Toppan csalódottan ült le a helyére.

— Mindig várok valami idegenszerüt, valami megborzongató hasonlatot a dzsungelek világához, ha igy elfog a vágy, hogy lássam a pusztákat vagy a hegyek lakóit, de bent aztán untalan csak ezt a bántó csalódottságot érzem, ami most is elfogott, folyton csak ezt a beketrecezett arénát látom, fölötte a világító gömblámpással, amely néha több, néha csak egy és az anyagi felkészültségtől függ, mint itt, ahol csak ez az egy lámpa ég. És semmi sincs a sivatagi hangulatból, az állattal való kétlépésnyi közelségben nem érez az ember annyi izgalmat, mint mikor a pusztai nap alatt ráakad egy vadcsapásra, amely ki tudja milyen messze vezet.

Egy pillanatra elhallgatott, aztán fitymálva a porondra mutatott.

— Itt van, ni. Látod ezt a szegény fekete mackót? Hát nem inkább valami szőrmekereskedőnek való reklám, mint hangulatidézés a hegységekből. Az állat szőre koszos, aztán olyan, mintha a moly kirágta volna és nézd szegényt, a szájkosár egészen ledörzsölte az orrát.

Toppan egyre kelletlenebbül ült a helyén. Mikor a medve gazdájával együtt kivonult és a zene bolondos ütemeire clown elefántok jöttek be és lomha lábszáraikon bő nadrágok fityegtek és a hasukon kis kötények lógtak, Toppan olyan megcsufolását látta ebben a dzsungelek szabad erkölcseinek, hogy szinte dührohamot kapott.

Az elefántok is kimentek, miután groteszkségükkel megnevettették a zsufolásig megtelt nézőteret. Toppan a müsort büngészte. Most oroszlánok jönnek, figyelmeztetett, de a jó ég tudja, hogy csufolják meg a sivatag királyait is.

A zene valami keringőbe kezdett és az elnyujtott ütemeken halkan lépegettek be a puszták fejedelmei. A fejüket lehorgasztották, de a szemükben valami különös tüz izzott és igy volt valami félelmetes lapuló lépésükben. Rángos, sárgás bőrük meg-megfeszült széles izmaikon és a lehelletük forrón párázott ki félig nyitott szájukból.

Toppan idegesen megrándult, mikor az állatszeliditő egy hintát igazgatott meg az aréna közepén. Undoritó, mormogja. Megérdemelné, hogy szétmarcangolják.

Az állatszeliditő most hegyes acélrudacskával járt el az oroszlánjai előtt. A három bestia vészesen felhördült, mintha támadni akarna. Toppan gunyosan elmosolyodott. Tudta, hogy mindez csak az érdeklődés fokozására szolgál és ebben a pillanatban legkevésbé veszedelmes az állat. A közönség izgatottan feszengett és a szeliditő erre még tovább igyekezett tetszelegni. Tovább hadonászott az állatok felé és azok smét felékaptak és felhördültek. Toppan arcán még mindig ott ült a gunyolódás.

— Csak egy füttyömbe kerülne, tudod, hogy meglapulnának ezek a bestiák és tudod milyen nevetségesen állna itt ez a fickó hadonászásával ártatlan jószágai között?

Értelmetlenül néztem rá. Toppan azonban már ismét az arénát figyelte, ahol két oroszlán elhelyezkedett a hinta két ülőjén.

— Ó, ha a harmadik legalább széttépné, — mormogta Toppan a fogai között.

Nevetnem kellett. A harmadik kushadt alázattal mászott fel a két ülés közé.

A közönség tapsolt, a zene tusst huzott, mikor fent, az arénát megvilágító egyetlen ivlámpa váratlanul kialudt. A tetszészaj hirtelen mély csöndbe dermedt, aztán recsegő zaj hallatszott az aréna felől. Az oroszlánok leugráltak a hintáról. Most három foszforos szempár villogott fel a sötétben és ez szörnyitő riadalomba feszitette a tömeghangulatot. Még hallottam, ahogy az állatszeliditő az ajtó felé tapogatózik a vasrácson, aztán az állatok nyugtalan, tompaléptü futkosása vegyült bele a közönség riadt zajongásába. Ekkor egy hang rikoltotta tul a zajt:

— Tessék nyugodtan maradni, kérem, — hangzott fel az állatszeliditő szava — nincs semmi veszedelem. Csak világosságot kérek.

Valahogy önkéntelenül megéreztem, hogy a veszedelem csak most kezdődik. Toppant megérintettem és volt valami hüvös káröröm a hangjában, ahogy mondta:

— Hallgasd csak! Hallod a homokot hogy surolja az oroszlán farka. A bestia lekuporodott és a farkával az oldalát verdesi. Ha ezt beszünteti, akkor ugrik.

Átfutott rajtam a hideg. A sötétség egyre mélyebbnek látszott, feneketlenül mélynek és a szemem előtt vérvörös karikák vibráltak és véres testrészeket láttam és veriték ült ki a homlokomra.

Még egyszer felhangzott a szeliditő hangja, de most már türelmetlenebbül:

— Hát nem kapok világosságot?

A világosságról, a megváltó világosságról mindenki megfeledkezett. Az emberek sietve gyufákat szedegettek elő és a sötétben kis szikrák villództak fel.

— Tegyék el a gyufát, — üvöltötte a szeliditő — hisz igy megőrjitik az álatokat. Világosságot hozzanak.

— Az örök világosságot megkapod, — mormogta Toppan nem szünő gyülölködéssel.

— Az istenért, hogy lehetsz ilyen kegyetlen, — szóltam rá, de mindjárt éreztem, ahogy válaszul nagy nemtörődömséggel megrántotta a vállát.

— Afrika büntetni fog.

Ebben a pillanatban a zsongó emberlármán keresztül is hallani lehetett egy sulyos test zuhanását és recsegett, ropogott az egész vasrácsos alkotmány.

— Leteperték, — orditotta el magát Toppan és a tömeg, mintha villamos ütés érte volna, felágaskodott, őrjitő sikongásba szakadt a félelme és tiporta egymást valami céltalan, tudatalatti menekülési vágyban. A szörnyü zürzavarban azonban tisztán tört át egy kétségbeesett jajkiáltás az arénából, egy borzalmasan ijedt és szenvedő fájdalom, ami megrázta az embersziveket.

Megmarkoltam Toppan karját.

— Ssegits rajta, az istenért, csak te segithetsz. Látod, hisz már megbüntette Afrika.

Ma sem tudom még, hogy miképpen jutott ez az eszembe. Mért jutott eszembe, hogy csak Toppan segithet, mert jól emlékszem, egy pillanatig sem gondoltam arra, amit Toppan az előadás elején emlitett, hogy mozdulatlanságba tudná dermeszteni az oroszlánokat.

A végső kétségbeesésnek ez az önkéntelen felszakadása talán meglágyitotta Toppant, vagy ő éppen csak az utolsó pillanatra várt, nem tudom, de most tisztán hallottam, ahogy mind a három vadállat rávetette magát a szeliditőre. Amig élek, nem felejtem el azt az orditást és sikoltozást, ami most fel-

tört az arénából. A füleimet befogtam, hogy ne halljam ezt a szörnyü hangot, mikor emberek rohantak be lámpással a kezükben és a fénysugarakkal keresni kezdtek a porondon. Néhányan meg vasrudakkal döfködtek be a rácson keresztül és kiabáltak. Kétségbeejtően iszonytatók voltak ezek az izgalmas pillanatok. Az ember a vérszagot az orrában érezte és félelem ülepedett a gondolatokra. És a keresők egyre ott kavarogtak a rácskeritės előtt.

— Itt van, nem, emitt van — és a világosság sose oda esett, ahová a vasrudak döftek és az eszeveszett szaladgálás csak még inkább káotikussá tette a helyzetet. Egy elvetődött fénysugárnál látni lehetett, ahogy a három bestia magával rángatott egy emberroncsot...

Ebben a szörnyü pillanatban azt is megláttam, hogy Toppan a szájához emeli az ujjait és hallottam, ahogy a zürzavaros hangorkánon át egy megborzasztó süvités hasit át. A hang a velőkig hatott, hidegen. élesen, mint egy késpenge, sistergőn, mint a láng, égetőn, mint az ostorsuhintás és a végén háromszor csettintett, de valami idegrázó fordulással és én ekkor megismertem, hol is hallottam én ezt a hangot: a feldühitett mérgeskigyó sziszegése volt ez a hang. Párisban, a Jardin des Plantesben hallottam ezt pontosan igy egyszer, mikor egy hatalmas boa összecsavarodottan ugrásra készült, hogy menthetetlenül halálra szoritsa áldozatát. Ebben a rekedt, fütyülő sziszegésben a borzalom röpült szerteszét és amikor másodszor felsuhintott, megrettentek a feldühödött vadállatok is. A rémület telepedett rájuk, a pusztákon érzett ritka iszonyat, amely csak akkor fogja el őket, ha feléjük kigyózik ez a menthetetlen halál. Sörényük közé hurták fejüket, nagy szemük összehuzódott, farkuk lekonyult és a ketrec tulsó vége felé hátráltak és ott szükölve meglapultak.

Toppan letörülte kezefejével homlokáról a verejtéket, aztán az etetőkkel együtt bement a ketrecbe. Felemelték a szétmarcangolt, vonagló testet és kivitték.

Mikor felemelték, egy maroknyi rézmedália hullott le róla szánalmas csengéssel a véres porondra.

Kedves Hét!

Többeknek, akik megjelenésünk hirére felkerestek bennünket soraikkal:

Nagyon köszönjük a barátságot és bizalmat, amelyet előlegeznek *A Hét*-nek. Amikor lapunkat az olvasók elé bocsátjuk, megnyugvással tölt el bennünket, hogy van egy nagy tábor, amely bizik bennünk és vár tőlünk valamit. Törekvésünk: hogy mindenki megkapja *A Hét*-től, amit vár. — **K. B.** *(Balatonlelle.)* Mi az ön helyében nem haboznánk. Egyébként pedig vegye tudomásul, hogy tényleg vannak ugynevezett „nyári erkölcsök". Sok olyan dolog van, ami nyáron teljesen fair és illendő, mig télen ugyanaz már erkölcstelenség lenne. Vajjon mit szólnának télen ahhoz, ha valaki trikóban feküdne egy szalón szőnyegén ugyancsak trikóra vetkőzött hölgye mellé? Nyugodjék bele, hogy ez nyáron nem erkölcstelenség, ne legyen ön se szemérmesebb, mint a — nyár. — **Szegedi asszony.** Nincs igaza, a fogadást elvesztette: a paprika nem tartozik nemzeti hagyományaink közé és a magyar konyhának nem okvetetlenül szükséges tartozéka. A paprikát Amerikából hozták a 17-ik században, addig a magyar konyhában nem ismerték. Pedig elhiheti, hogy a régi magyarok is magyaros konyhán éltek. — **M. I.** *(Budapest.)* Hogy meddig maradhat el este egy fiatal urileány? Az mindig az urilánytól függ és a hangsuly a szó első felén, az *uri*-n van. Ma már nincsenek erre olyan pontos szabályok, mint voltak nagyanyáink és anyáink idejében, mert ma már az urilány is dolgozik és maga szabja meg a maga életét. Vagy mondhatja-e az orvoskisasszony, amikor késő este sulyos beteghez hivják, hogy ilyen későn már nem megy, mert az nem méltó egy urilányhoz? — **Andrássy-ut.** Amiért az utcán ismerkedtek meg, még nem jelenti, hogy az illető hölgyről mindjárt rosszat kell feltenni. Nem mondjuk, a társadalmi szabályok szerint nem egészen comme il faut utcai ismeretséget kötni, de lehetnek kivételek is az ilyen szabályok alól. Mert minden szabály merev és nem mindig alkalmazható minden esetre. Önök két év óta naponként találkoznak, naponta kétszer is, anélkül, hogy ismrnék egymást. A legjobb ismerősök és mégsem ismerkedhettek meg egymással, mivel sem társaságban, sem bálban vagy egyéb alkalommal nem találkozhattak, szóval: nem volt mód olyan megismerkedésre, amely a régi illemtanok szakaszai szerint megengedhető. Nos, ha a hölgy végül elfogadta a megismerkedésnek ezt a módját, örüljön neki és ne okoskodjék utólag.

Hat betüből hat szó!

Ujrendszerü amerikai rejtvényt honosit meg *A Hét*. Tessék gondolkozni. Alábbi vers minden sorából *egy szó* hiányzik. Ez a szó *hat betüből* áll, minden betüt *egy pont helyettesit*. A sorokból kimaradt szavak egy törzsszó betüiből vannak összeállitva. *Tessék ezt a törzsszót kitalálni!* Azok között, akik ezt a szót kitalálják,

25 pengőt

sorsol ki *A Hét* kiadóhivatala (IV., Magyar-utca 52).

A megfejtések beküldésének határideje: szeptember 5.

MŰFRIZURA

..... segit, ha nincsen haj,
Akkor csak ..... a baj.
Ez a sors, ha beáll az.....
..... jön a hajpótló akkor!
Nem kell fésü és nem kell.....
Felesleges ..... vakaró!

A magyar problémák

A Halasi-Hirsch-fiu, meg a Herzfeld Clarisse báró és a többi hasonló elmemü próbálkozik most azzal, hogy feltámassza a magyar regényirodalmat. Tényleg ez lenne a legégetőbb magyar probléma? És tényleg nem tudnak egyebet a magyar irók, mint a saját kis jelentéktelenségüket fitogtatni?

Milyen a tökéletes farkaskutya

Budán, a Fő-utca 23. számu ház falára a következő hirdetést tették ki:

Itt egy fiatal farkaskutya eladó. Szobatiszta Mindent megeszik. Különösen szereti a gyerekeket.

SCHAUMBURG-LIPPE HERCEGI UDV. PINCE
VILLÁNY
pezsgő palackbor

!! Itt a hossz !!

Előbb a tényt jegyezzük fel: majd három évig tartó bessz után három hét előtt viharos erővel tört ki a pesti tőzsde hossz-a. A hossz kezdőpontja a Magyar Hitel *270 ezres mély kurzusa*, ma ugyanaz a papir — amelynek az árfolyama aféle tőzsdei hangulatmérő — *325 ezren áll.* Még sokkal erősebben emelkedett és emelkedik *minden nehézipari papir*, a jó közlekedési értékek és a cukorrészvények kurzusgyarapodása pedig az átlagos huszonöt percentet is felülmulja. Ezeket a száraz számadatokat a tőzsde életének valóságában viharos és zajos jelenetek festik alá, csaták, melyeket hanggal és pénzzel vivnak. E csaták vezérkari jelentése: *további, ugrásszerü áremelkedések várhatók.*

Európa minden értéktőzsdéjén fellendült az üzlet. Megkötött és megkötendő európai kartellmegállapodások a vas- és gépipari papirokat hajtják előre, függőben volt hitelkérdések megoldása a német vegyipari és festékrészvények helyzetét erősitette meg. Az utolsó két év hitelválsága megszünt és ma már az európai áru nem fut az amerikai pénz után. Pénz van elég Európában, különösen pedig *Németországban nagy a pénzbőség.* Hogy a külföldre irányuló német pénzből olyan aránytalanul sok jut a pesti tőzsdére: az bizalmat jelent, külföldi hitet a magyar ipar és kereskedelem iránt. És főként egyet, azt, hogy a jó magyar papirokon *8 10 15 percentes osztalékot lehet keresni.* Ezt a „befektetési hossz"-t aztán kiséri a másik: a játékosok hossza, azoké, akik felfelé játszanak és azoké, akik kontreminben voltak és most fedeznek, ezek akaratlanul is a hossz pártjára szegődtek.

Egyébként pedig minden tőzsdei mozgalom járványszerü. Az optimizmus ragálya terjeszti a tőzsdei hosszt. Hogy a bessz ideje ujra eljön, az bizonyos, csak a kérdés marad válaszolatlan, mikor és miért?

Halló Madách!

A *Városi Szinház* uj revüvel nyitotta meg szezónját az elmult héten. Az uj revü tetszett a közönségnek, csak a szöveget kifogásolták, amely néhol tulteng, a táncok és változások rovására. Azt ajánlanók az igazgatóságnak, hogy a sok felesleges beszédet hagyja ki, ezzel elevenebbé és gyorsabb tempójuvá tenné az előadást.

A darab meséje az, hogy a compére *(Táray)* és a commére *(Dőrgey* Jolán) el akarnak bujni a kómikus elől *(Sebestyén)*, aki folyton bosszantja őket. De akárhova mennek és akármilyen álruhát vesznek is föl, ez mindenütt követi őket és nem hagy békét nekik. Ez a nem éppen ujszerü cselekmény sok mulatságos helyzetre ad alkalmat, amelyeket a rendező *Loránth* Vilmos szakavatott kézzel ki is aknázott. A közönségnek a *Szent Péter az Alföldön* cimü kép tetszett legjobban, *Pajor* olyan magyaros Szent Péter volt, mintha tőről metszették volna.

Boris király vonatvezető lesz, ha elveszti az állását

Boris bolgár király, mint egyszerü polgár, csaknem naponta megjelenik *Szófia* utcáin, sőt gyakran látogat el a vidéki városokba is. Váratlanul bukkan fel elegáns, nyulánk alakja *a* vásárokon, ahol a parasztok közé elegyedik, leül egy padra és élénken érdeklődik a lakosság viszonyai után. Egyetlen szenvedélye: *a lokomotivvezetés.* Szófia és Küsztendil között számos alkalommal vezette a vonatot, amelyen egyszerü utasok ültek. Igazi intimusai a vonatvezetők. Nemrég kijelentette nekik:

— *Ha elvesztem az állásomat, közétek állok.*

Orvosság állástalanság ellen

A parkokban és az utcákon megszaporitotta a főváros a padokat. A szegény B-listások és a munkanélküliek most már nem csavarognak céltalanul a városban, néha le is ülhetnek. Az állásnélküliek érdekében csinálták a padokat? Aligha. Az uj padokkal csak az ülésnélkülieken segitettek, de nem az állásnélkülieken.

Szerkesztőtárs: *Nagy Béla.* Szerkesztésért és kiadásért *Fehér Árpád* felel. Nyomta: Viktória-nyomda, Budapest, IV., Magyar ucca 52. Nyomdáért Goldstein József felelős

Igyunk Szent Lukácsfürdő Kristály-ásványvizet

PARFUMS D'ORSAY
PARIS 17 RUE DE LA PAIX

Puderei, kék cimkés Eau de Cologne-ja és szilárd puderei

Minden előkelő drogériában és illatszertárban kapható

KOMLÓSI TAKARIT, FEST IRT. L. 916-05

Légy modern

és választékos. Azt a hajviseletet válaszd, mely összes előnyeidet érvényre juttatja. Minél inkább alkalmazkodik a hajviselet az egyéniséghez, annál több figyelmes és biráló tekintet irányul felé — annál gondosabban kell ápolni. **Elida hajápolástól** a haj csodásan simulékony, selyemlágy, fényes és diszkréten illatos lesz. Használjuk már a legközelebbi hajmosáshoz csak **a szódamentes Shampoot**

ELIDA

„ELIDA" Illatszergyár R. T. BUDAPEST 4
postafiók 46

Kérek nekem dijmentesen egy eredeti csomag ELIDA-HAJÁPOLÁST küldeni

Név .....

Teljes cim .....

A Hét

Kérjük ezen szelvényt kitöltve egy levelezőlapra ragasztani

A Hét

REGINALD DENNY

a FELESÉGEM FRAKKJA főszerepében. Kizárólagos joggal játssza a CORVIN-SZINHÁZ